

ERDÉSZETI LAPOK

LXXXVI. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

4. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Megindították 1862-ben WAGNER KÁROLY és DIVALD ADOLF

Felelős szerkesztő

BIRÓ ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1937. évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon : 1-237-22.)

Krónika.

1. A zöld gallér becsülete.

Ide iktatjuk két, a *Lidové Noviny* nevű csehszlovákiai lapban megjelent két cikknek a magyar szövegét.

Az első a lap február 2-i, a második pedig március 27-i számában jelent meg.

A február 2-i cikk:

„Intő szó. — Erdőmérnökeink a Kárpátokban folyó erdőirtás ellen.

Az erdőirtással és különösen a Kárpátokban folyó erdőirtással újból foglalkozott tegnap a morvaország-sziléziai erdőmérnökök közgyűlése.

A tavalyi nemzetközi erdészeti kongresszuson Budapesten *Horthy* kormányzó azt az aggodalmát fejezte ki, hogy a mi erdőgazdálkodásunk a folyók felső szakaszában és azok mellékfolyóinál nemcsak a hegyeket, hanem a völgyeket is veszélyezteti.

Opletal erdőmérnök-tanár, aki az erdőirtásról referált, azon a nézeten volt, hogy az erdőmérnökök erkölcsi kötelessége, hogy *Horthy* ezen kérdésével szemben helyeslő álláspontra helyezkedjenek. Felhívta a figyelmet arra, hogy Magyarországnak joga van

érdeklődni aziránt, mikép bánunk mi az erdőkkel Szlovenszkóban és az Erdőskárpátokban. Köteleztük magunkat ugyanis a trianoni békeszerződés 3. cikkelyével arra, hogy a folyórendszer egységét megvédjük, sőt javítjuk az erdők fenntartása és új erdősítések által.

Folyóinknak Szlovenszkóban és különösen az Erdőskárpátokban rövid szakaszon nagy esésük van. A lecsapódások azonban gyakran hirtelen jönnek és nagyon hevesek, ami a víz elfolyását meggyorsítja. Magyarország számára már egyedül ezek a körülmények nagy veszedelmet jelentenek, mert a Tiszának Magyarországon csak kb. 20 méteres esése van 500—700 km-en. A vizek lezúdulása a hegyekből ezért a magyar Alföldön könnyen okoz árvizeket. Ilyen árvizek voltak a magyar uralom alatt is és mindig várhatók, anélkül, hogy minket ezért valaki felelőssé tehetne. *Kötelességünk azonban óvakodni mindentől, ami ezeket az elemi csapásokat növelhetné.*

Amikor a nagy árvíz annakidején Szeged városát is elpusztította, a magyar kormány a nálunk ma is érvényben levő 1879-i törvényt adta ki, amely elrendelte egyes kopár területek erdősítését, ha azt a közérdek úgy kívánná. Ennek a célnak a megvalósítását meggyorsították és elősegítették az 1898-i, további magyar erdőtörvénnyel. A magyarok tehát tudatában voltak annak, hogy mit jelentenek a magyar síkság számára a hegyek erdői. Ha a Tisza vízrendszere teljesen be lenne erdősítve, az árvizek megszűnnének. Ha teljesen kiirtanák az erdőket, szörnyű pusztulás következne be. Az az állapot, amelyet az erdősítés terén felszabadulásunk alkalmával átvettünk, a legnagyobb mértékben megfelelő, fenntartása szükséges és hegyeinken sehol sem lehet tovább erdőt irtani. A trianoni békeszerződés joggal rendeli el azoknak az erdőterületeknek fenntartását, amelyek itt voltak és azt az erdősítést, amelyet az 1879-i és 1898-i magyar erdőtörvény ír elő. Szlovenszkóban és Podk. Rus-ban azonban erdőt irtanak, hogy mezőgazdasági talajt nyerjenek és nem erdősítenek, mint ahogy arra egyes területeken szükség lenne.“

A március 27-i cikk:

„Erdőirtás a Kárpátokban.

Az erdészeti kutató-intézetek nemzetközi kongresszusának megnyitása után 1936. szeptemberében Pesten *Horthy* kormányzó a Királyi Várban a kongresszus résztvevőit kihallgatáson fogadta és a szokásos cerclenél bemutatott neki valamennyi képviselt állam delegátusát. A delegációval folytatott beszélgetés során *Horthy* kormányzó, *Friese* mérnök-professzor feljegyzése szerint

aggodalmát nyilvánította afölött, hogy a csehszlovák erdőgazdálkodás a magyar folyók felső folyásánál nem olyan fajtájú-e, amely a lejjebb fekvő vidékeket veszélyeztethetné, miután a hegyvidékek hatalmas erdőségei túlságosan megfogytak.

Magyarország kormányójának ez a kérdése, amelyet az egész világ erdészeti delegátusainak jelenlétében a csehszlovák erdészekhez intézett, bizonyosan nem véletlenül történt és a Kárpátokban folytatott erdőgazdálkodásunkat illetően komoly aggályt fejezett ki. A csehszlovák erdészek kötelessége, hogy a választ megadják.

Mindenekelőtt fel kell tennünk a kérdést, jogosultak-e a magyar tényezők arra, hogy a magyar folyók felső folyásánál üzött erdőgazdálkodásunk iránt érdeklődjenek és adhatnak-e fel nekünk olyan kérdéseket, hogy milyen ez a gazdálkodás. *Erre igenlőleg kell válaszolnunk.* A kérdés jogos, mert a trianoni békeszerződés 293. cikkelye biztosítja Magyarország befolyását szlovenszkói és ruszinszkói erdőgazdálkodásunkra.

Szlovenszko vizeinek túlnyomó része és az Erdőskárpátok valamennyi folyója a Dunába és a Tiszába ömlik. A folyók alsó folyásának vidékére nézve nem közömbös, hogy milyen víztömeg folyik le és hogy ez a lefolyás miképp megy végbe. Ezeknek a vidékeknek és különösen a Tiszamentének létérdeke, hogy a hirtelen áradások a legkisebb mértékre szoríttassanak vissza, amennyire ez a mai körülmények között csak lehetséges.

Katasztrófális árvizek a Tisza középső és alsó folyása mentén voltak és lesznek, ezt nem lehet megakadályozni. Ezek az árvizek azonban aszerint lesznek nagyobbak vagy kisebbek, amilyen bánásmódban részesülnek az erdők a Kárpátokban, mert tagadhatatlan, hogy az erdősítésnek s a Tisza sík vidékeire irányuló folyóvizek kiindulási területén levő erdők gazdasági helyzetének döntő befolyása van a vízállásra."

Távol állott tőlünk mindenkor és távol áll ma is az, hogy bármilyen irányú napipolitikát még csak érintsünk is.

A közlemények lehozatalával kettős célunk volt.

Elsősorban igazolni azt, milyen fontos az erdőgazdasági téren való nemzetközi érintkezés és együttműködés.

Ime a Kormányzó Úr Öfömméltóságának az erdőgazdasági kongresszuson elhangzott aggodó megjegyzése becsületes megértésre és nyílt támogatásra talál a határon túl is.

A komolyan gondolkozó szakember látja azt a hivatást, amelyet az erdő nemcsak egy ország szűkebb határain belül, de azon messze túlmenőleg is betölteni hivatott.

A másik körülmény, amit le akarunk szögezni, az, hogy az erdész elsősorban erdész marad akármelyik nemzet kötelékébe tartozik is.

Politikai, vagy egyéb határok nem emelnek gátat a természet szeretete, az Istenadta kincsek megbecsülése és a mások jogos érdekeinek becsületes méltánylása elé.

Hiszen az erdő, az Istennek ez a legszebb temploma, volt mindig az, amelyikbe belépve levetkőzte és levetkőzi lelkünk a gazdasági tülekedés minden profán érzését és leborul a Legnagyobb, az Alkotó előtt.

Ugy érezzük, hogy csehszlovák kartársainknak ez a nyílt, bátor, őszinte és szakszerű megnyilatkozása csak jobban összekapcsol bennünket azon a rögzös úton, amelyiken valamennyien két dolgot keresünk: a becsületes megértést és a közös érdekek önzetlen szolgálatát.

2. Az Országos Erdőgazdasági Tanács.

A hivatalos lap egyik legutolsó száma hozta az Országos Erdőgazdasági Tanács kinevezését, s a Földművelésügyi Miniszter Úr erre vonatkozó rendeletének másolatát a „Hivatalos közlemények” között hoztuk.

Maga az Erdőgazdasági Tanács létesítése tulajdonképpen áthidaló megoldás volt a kormányzat álláspontja és az Egyesület álláspontja között.

Az Egyesület már 1927-ben állásfoglalt amellett, hogy azoknak a 100%-ig gazdasági vonatkozású kérdéseknek az elbírálása, amelyek az egész erdőgazdaság jövődjét hivatottak eldönteni, végső fokon minden politikától független szakbírásságra bízassék.

Nyíltan megvallottuk az első törvénytervezetek tárgyalása alkalmával is, hogy a hosszú időre előre dolgozó erdőgazdaság alapvető rendelkezéseit nem lehet a napi politika gyakori változásainak alávetni.

Az kívántuk, hogy ezekben a szakkérdésekben birtokosokból és erdőtisztekből alakítandó független bíróság mondja ki a döntő szót.

Indokul szolgált erre a multnak nem egy olyan tapasztalata, amikor politikai nyomásra történtek olyan intéz-

kedések, amelyekkel a hivatalos erdészeti szakirányítás egy percig sem értett és nem is érthetett egyet.

Sajnos ez a kérésünk nem teljesült.

A szervezett Erdőgazdasági Tanács csak tanácsadó szerve a kormánynak, a végleges döntés a minisztérium kezében maradt.

És itt mégis sok és jelentős eredményt várunk a Tanács megfelelő működésétől.

Erre vonatkozólag korábban megjelent közleményeinkben már utaltunk arra, hogy a hatáskör megfelelő decentralizálása — amire a törvény rendelkezései (pl. a 35. §.) határozottan módot nyújtanak — mentesíteni fogja úgy a Tanácsot, mint magát a minisztériumot is a nagy tömegben felmerülő aprólékos kérdések intézésétől.

És itt két dolgot kell megállapítanunk.

Semmi okunk nincs arra, hogy az erdőbirtokosok túlnyomóan nagy részétől féltsük az erdőgazdaság jövődjét.

Magánál a törvény megalkotásánál a magyar erdőbirtokos osztály olyan mértékű belátásnak, józan önmegtartóztatásnak és közérdek-tiszteletnek adta tanujelét, amit csak olyanoktól várhatunk, akik az erdőt szeretik és megfelelően értékelik.

Még kevésbbé lehet erre az aggodalomra okunk ma, amikor a megfelelő kormányintézkedések eredményeképpen az erdőgazdaság sok birtokost mentett meg a végleges pusztulástól.

De a másik oldalról nincs aggodalmunk abból a szempontból sem, hogy a külső szolgálatot teljesítő, az erdőfelügyeletet ellátó állami erdőtisztviselők kar ne volna eléggé megfontolt, érett és megbízható abból a szempontból, hogy olyan esetekben, amikor arra feltétlenül szükség van, az elodáztatatlan közérdeket a birtokos akaratával szemben is megfelelően képviselje. *A hatásköre nyugodtan kibővíthető.*

Meggyőződésünk az, hogy ha a beavatkozás nem megy túl a feltétlenül szükséges mértéken, a *felmerülő kérdések túlnyomóan nagy részét a birtokos és az erdőfelügyelet békés megállapodással fogják megoldani.*

Ezt tartjuk ma elsősorban kívánatosnak az ország, az erdőgazdaság és az erdészeti adminisztráció érdekében.

Véleményünk szerint a magyar erdőgazdaságnak annyi megoldásra váró fontos és égetően sürgős feladata van, amik még kétszerekkora személyzetnek is módot és alkalmat nyujtanának igen értékes közérdekű és nagyon hasznos munkára.

Nem látjuk semmi szükségét annak, hogy egész apró, vagy akár 300—400 holdas erdőgazdaságok üzemtervi munkálatai kétszer is megjárják a minisztériumot.

Ugyanez áll a kisebb rendkívüli használatok kérdésére is.

Már pedig, ha ezekben a kérdésekben a földművelésügyi kormányzat él a törvény 35. és 38. §-ában gyökerező jogával, akkor ez a tömeges munka csak az esetben fog a földművelésügyi minisztériumnak és a Tanácsnak a színe elé kerülni, ha a birtokos és az erdőfelügyelet megfelelő megegyezésre jutni nem tudtak.

Ugyanez áll a 237. §. 8. pontjában felsorolt esetek mindegyikére is.

Ha a külső erdőfelügyeleti személyzet a helyzet magaslatára emelkedve, az esetek túlnyomóan nagy részében nem a mindenáron beavatkozni kívánó hatóság, hanem a megértő, jóindulatú szaktanácsadó szerepét fogja játszani, — amit kétségbevonni sem okunk, sem jogunk nincs, — akkor a függő kérdések legnagyobb része elintézését nyer az elsőfokú erdőrendészeti hatóságnál, s a megoldás nemcsak könnyebb és simább lesz, de az eredményt is sokkal jobban biztosítja.

Mert ne feledjük el, hogy a békés megegyezéssel önként vállalt kötelezettséget sokkal inkább és sokkal szívesebben teljesíti mindenki, mint a hatóság által akarata ellenére ráerőszakolt kényszerrendelkezéseket.

Ügy érezzük, hogy a Tanács hivatása valamennyire túlterjed még azon, amit a törvény pontokba foglalva ír elő, mert hiszen a 237. §. 7. bekezdése szerint a miniszter Úr a Tanácsot bármely erdészeti szakkérdésben meghallgathatja.

Bizton reméljük, hogy ezzel a jogával a miniszter Úr minden lényeges kérdésben élni is fog, s meggyőződésünk az, hogy a Tanács a legjobb tudásával fenntartás nélkül áll majd az ilyen kérdésekben a miniszter Úr rendelkezésére.

A magunk részéről a Tanácsban még egy igen jelentős szempontból látunk fontos intézményt.

A Tanács munkája gyakran nyújt majd módot arra, hogy a minisztérium közegei és intézkedésre hivatott tisztviselői az erdőbirtokososztály és az államszolgálatban nem álló erdőtishti kar képviselőivel érintkezzenek.

Nemcsak az elgondolások megismerése, a panaszok meghallgatása, de a jövő munkásságának irányítására vonatkozó kérdések megbeszélése is igen hasznos szolgálatoakat tehet nemcsak az erdőgazdaság, de a nemzet jövőjének is.

Adja Isten, hogy úgy is legyen.

Chronik. Von Z. Bíró.

Die Stellungnahme der tschechoslovakischen Forstkreise für die restlose Erhaltung der Karpathenwälder, die den natürlichen Schutz Ungarns gegen ungeheure Überschwemmungsgefahren bedeuten — wird mit aufrichtiger Anerkennung gewürdigt.

Die endlich — durch die Ernennung der Senatsmitglieder — erfolgte Aufstellung des Forstwirtschaftlichen Landessenats sichert die Möglichkeit ernster und sachlicher Zusammenarbeit von Waldbesitzern und staatlicher Aufsicht.

Chronique. Par Z. Bíró.

L'auteur exprime toute sa reconnaissance aux milieux forestiers tchécoslovaques qui ont hautement affirmé la nécessité de conserver avec soin les forêts carpathiques en raison des inondations qui peuvent menacer la Hongrie.

La création du Conseil National Forestier ouvre la possibilité d'une collaboration active et féconde entre les propriétaires forestiers et le gouvernement.

Editorials. By Z. Bíró.

The author acclaims the decision of Czechoslovakian foresters to maintain the Carpathian forests, very important for flood control in Hungary.

The establishment of the National Forestry Council — which has just taken place — insures the serious and and fruitful co-operation of the Government and the forest owners.